

Mick Antoniw AS/MS
Y Cwnsler Cyffredinol a Gweinidog y Cyfansoddiad
Counsel General and Minister for the Constitution

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

John Griffiths
Cadeirydd
Pwyllgor Llywodraeth Leol a Thai
Senedd Cymru
Caerdydd
CF99 1SN

CC: Peredur Owen Griffiths, Cadeirydd, Pwyllgor Cyllid
Huw Irranca Davies, Cadeirydd, Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad

12 fed Chwefror 2024

Annwyl John,

Hoffwn ddiolch i'r Pwyllgor Llywodraeth Leol a Thai am eu gwaith craffu ar y Bil Etholiadau a Chyrff Etholedig (Cymru) yn ystod Cyfnod 1 ac am yr adroddiad a gyhoeddwyd ar 26 Ionawr 2024.

Rwyf wedi nodi ymatebion i argymhellion y Pwyllgor yn Atodiad. Ni fu'n bosibl i mi dderbyn holl argymhellion y Pwyllgor yn llawn. Fodd bynnag, rwyf wedi cynnal yr egwyddorion a'r rhesymu sylfaenol ar gyfer fy mhenderfyniad hyd y bo modd.

Gobeithiaf y bydd y llythyr hwn yn ddefnyddiol wrth nodi ymatebion i Adroddiad y Pwyllgor. Rwyf hefyd wedi ysgrifennu at Gadeiryddion y Pwyllgor Cyllid a'r Pwyllgor Ddeddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad mewn perthynas â'u Adroddiadau Cyfnod 1 ac mae'r llythyrau wedi'i gopïo at bob un o'r tri Chadeirydd Pwyllgor.

Edrychaf ymlaen at barhau i weithio gyda'r Aelodau wrth i'r Bil fynd rhagddo drwy Broses y Senedd.

Yn gywir,

Mick Antoniw AS/MS
Y Cwnsler Cyffredinol a Gweinidog y Cyfansoddiad
Counsel General and Minister for the Constitution

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1SN

Gohebiaeth.Mick.Antoniw@llyw.cymru
Correspondence.Mick.Antoniw@gov.Wales

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

Atodiad 1: Ymateb i adroddiad y Pwyllgor Llywodraeth Leol a Thai ar y Bil Etholiadau a Chyrff Etholedig (Cymru)

Argymhelliad y Pwyllgor	Ymateb Llywodraeth Cymru
Argymhelliad 1. Rydym yn argymhell y dylai'r Senedd gytuno i egwyddorion cyffredinol y Bil Etholiadau a Chyrff Etholedig (Cymru).	Nodwyd.
Argymhelliad 2. Rydym yn argymhell y dylai Llywodraeth Cymru nodi ar wyneb y Bil hwn y bydd swyddogion canlyniadau yn ddarostyngedig i Safonau'r Gymraeg	Gwrthod. Yn y cyd-destun etholiadol, mae Gweinidogion Cymru wedi ymrwmo i sicrhau fod pawb yn gallu cymryd rhan yn llawn yn naill iaith swyddogol ein gwlad. Gan ystyried bod y rheolau manwl ynghylch gweithredu etholiadau Cymreig wedi'u nodi mewn is-ddeddfwriaeth, mae Llywodraeth Cymru yn bwriadu cyflawni'r amcan hwn drwy wneud newidiadau i'r rheolau manwl hynny. Byddwn yn parhau i weithio gyda rhanddeiliaid a'r Bwrdd Rheoli Etholiadol i benderfynu ar y ffordd orau o wella darpariaeth ddwyieithog etholiadau.
Argymhelliad 3. Rydym yn argymhell y dylai Llywodraeth Cymru gyhoeddi'r asesiad o'r effaith ar gydraddoldeb a gynhaliwyd ganddo ar y Bil ac y dylai fersiynau wedi'u diweddarau gael eu cyhoeddi i ystyried newidiadau a wneir i'r Bil yn ystod y cyfnodau gwella.	Derbyn. Rydym bellach wedi cyhoeddi'r Asesiad o'r Effaith ar Gydraddoldeb. https://www.llyw.cymru/bil-etholiadau-chyrff-etholedig-cymru-asesiad-or-effaith-ar-gydraddoldeb
Argymhelliad 4. Rydym yn argymhell y dylai Llywodraeth Cymru ddiwygio Bil Senedd Cymru (Aelodau ac Etholiadau) i gryfhau atebolrwydd Comisiwn Democratiaeth a Ffiniau Cymru i'r Senedd. Hoffem weld y Bil hwnnw'n cael ei ddiwygio i gynnwys gofyniad am i adroddiadau blynyddol y Comisiwn fod yn destun dadl yn y Senedd.	Derbyn mewn egwyddor. Rydym yn ymwybodol o ddadleuon a gyflwynwyd gan y Pwyllgor Biliau Diwygio a'r Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad mewn perthynas ag adrannau 7 a 19 o Fil Senedd Cymru (Aelodau ac Etholiadau) sy'n gosod dyletswyddau ar y Llywydd. Er nad ydym yn cytuno bod y dull hwn yn arwain at broblemau cyfansoddiadol, wrth ystyried enghreifftiau eraill o ddyletswyddau statudol a osodir ar y Llywydd ac na fydd y dyletswyddau hynny'n cyfyngu ar Senedd yn y dyfodol i gamau gweithredu penodol, rydym yn gyndyn o gyflwyno gwelliannau a fyddai'n gosod dyletswyddau ffurfiol ar y Senedd fel yr argymhellir.
Argymhelliad 5. Rydym yn argymhell y dylai Llywodraeth Cymru ddiwygio Bil Senedd Cymru (Aelodau ac Etholiadau) i gynnwys darpariaeth i'w gwneud yn ofynnol i wrandawiadau cyn penodi gan y Senedd i gael eu cynnwys yn y broses benodi ar gyfer swydd Cadeirydd Comisiwn Democratiaeth a Ffiniau Cymru	Ni fyddai angen gofyniad deddfwriaethol ar y Senedd i graffu ar adroddiad blynyddol Comisiwn Democratiaeth a Ffiniau Cymru ond byddem yn croesawu'r sylw ychwanegol ar gylch gwaith ehangach y Comisiwn. Byddem hefyd yn fodlon rhoi gwybod i'r Senedd am yr ymgeisydd a ffefrir ar gyfer Cadeirydd y Comisiwn a fyddai'n dod i'r

	<p>amlwg o'r broses penodiadau cyhoeddus er mwyn hwyluso gwrandawriad cyn penodi.</p> <p>Wrth graffu ar Fil Senedd Cymru (Aelodau ac Etholiadau), argymhellodd Pwyllgor y Biliau Diwygio y dylai'r Pwyllgor Busnes ystyried atebolrwydd y Comisiwn yn rhan o'i adolygiad gweithdrefnol cyn etholiad 2026 (argymhelliad 25). Ni fyddem yn dymuno rhag-weld yr adolygiad hwnnw ac felly nid yw'n fwriad gennym ddiwygio Bil Senedd Cymru (Aelodau ac Etholiadau) ar hyn o bryd. Byddem wrth gwrs yn rhoi sylw gofalus i argymhellion y Pwyllgor gan ystyried rhoi argymhellion perthnasol ar waith.</p>
<p>Argymhelliad 6. Rydym yn argymhell, yn ogystal â nodi y dylai Cadeirydd y Bwrdd Rheoli Etholiadol fod yn gynswyddog etholiadau, y dylai'r Bil nodi hefyd fod rhaid i'r cadeirydd fod â phrofiad perthnasol a diweddar, megis fel swyddog etholiadau o fewn cyfnod penodol cyn cael ei benodi.</p>	<p>Gwrthod. Mae'r Bil eisoes yn sicrhau bod gan aelodau o'r Bwrdd Rheoli Etholiadol brofiad etholiadol. Ein dull a ffeirir, sy'n cael ei gefnogi gan randdeiliaid, yw peidio â bod yn rhy ragnodol mewn deddfwriaeth. Bydd y broses penodiadau cyhoeddus yn sicrhau digon o brofiad perthnasol.</p>
<p>Argymhelliad 7. Rydym yn argymhell y dylai Llywodraeth Cymru ymgynghori â phartion perthnasol, gan gynnwys y Comisiwn Etholiadol, ac ystyried eu barn wrth benderfynu pryd y dylai'r darpariaethau mewn perthynas â'r Bwrdd Rheoli Etholiadol gychwyn</p>	<p>Derbyn. Nid yw amseriad y pŵer cychwyn ar gyfer y Bwrdd Rheoli Etholiadol wedi'i bennu yn adran 70 fel bod modd inni ddod ag ef i rym drwy Orchymyn ar yr adeg briodol. Byddwn yn parhau i weithio gyda'n rhanddeiliaid er mwyn rhoi sylw i hyn.</p>
<p>Argymhelliad 8. Rydym yn argymhell y dylai Llywodraeth Cymru, wrth ystyried ble yng Nghymru i gynnal cynlluniau peilot yn ymwneud â chofrestru etholiadol heb gais, sicrhau bod amrywiaeth o ardaloedd yn cael eu cynnwys. Credwn y dylai'r ardaloedd a ddewisir gynnwys, ond heb fod yn gyfyngedig i, gymysgedd o ardaloedd trefol a gwledig, ardaloedd cefnog a llai cefnog ac ardaloedd lle mae cyfrannau uchel o siaradwyr Cymraeg neu siaradwyr Saesneg nad Saesneg yw eu hiaith gyntaf</p>	<p>Derbyn. Bydd y dull hwn yn cael ei ystyried wrth asesu datganiadau o ddiddordeb yn ystod y gwaith ar beilotau. Pan fo bylchau amlwg, byddwn yn gweithio gydag awdurdodau lleol i recriwtio awdurdodau ychwanegol er mwyn sicrhau bod y peilotau yn cael eu cynnal ar draws ystod o feysydd demograffig.</p>

<p>Argymhelliad 9. Rydym yn argymell y dylai'r broses o wneud cais i gofrestru'n ddiennw fod mor syml a hyblyg â phosibl. Credwn y dylai Llywodraeth Cymru ystyried peidio â gosod gofyniad i ddarparu tystiolaeth i gefnogi cais</p>	<p>Gwrthod. Ar hyn o bryd, mae'r broses o wneud cais i gofrestru'n ddiennw yn caniatáu i etholwyr fod ar y gofrestr Seneddol a'r gofrestr llywodraeth leol yn ddiennw drwy wneud un cais. Pe bai newidiadau yn cael eu gwneud o ran y gofrestr llywodraeth leol yn unig, byddai hyn yn golygu y byddai'n rhaid i rywun sy'n dymuno aros yn ddiennw ar y gofrestr Seneddol wneud cais arall, gydag amodau gwahanol. Rydym o'r farn nad yw'r lefel hon o gymhlethdod yn briodol i etholwyr a gallai arwain at unigolion yn ymddangos ar gofrestr etholiadol heb yn wybod iddynt.</p>
<p>Argymhelliad 10. Rydym yn argymell, unwaith y bydd person wedi'i gofrestru'n ddiennw, na ddylai fod yn ofynnol iddo adnewyddu ei gofrestriad dienw bob blwyddyn. Yn hytrach, dylai'r cofrestriad dienw aros ar waith nes bod person yn mynd ati i ddewis newid y trefniant hwnnw</p>	<p>Gwrthod. Ar hyn o bryd, mae'r broses o wneud cais i gofrestru'n ddiennw yn caniatáu i etholwyr fod ar y gofrestr Seneddol a'r gofrestr llywodraeth leol yn ddiennw drwy wneud un cais. Pe byddem yn gwneud newidiadau o ran y gofrestr llywodraeth leol yn unig, byddai hyn yn golygu y byddai'n rhaid i rywun sy'n dymuno aros yn ddiennw ar y gofrestr Seneddol wneud cais arall, gydag amodau gwahanol. Yn yr achos hwn, byddai angen i berson sy'n gwneud cais amhenodol i gofrestru'n ddiennw barhau i wneud cais bob blwyddyn i fod ar y gofrestr Seneddol yn ddiennw. Rydym o'r farn nad yw'r cymhlethdod hwn yn dderbyniol i etholwyr. Yn yr un modd, gall bod ar gofrestr etholiadol yn ddiennw achosi sgil-ffeithiau i etholwr. Er enghraifft, ni fyddai'r etholwr yn ymddangos ar unrhyw wiriadau gwasanaethau ariannol ac felly ni fyddai'n elwa ar fod yn etholwr cofrestredig.</p>
<p>Argymhelliad 11. Rydym yn argymell bod Llywodraeth Cymru yn gwella'r Bil i gynnwys dyletswydd i dynnu'r gofrestr agored ar gyfer etholiadau Cymreig cyn cynnal peilotau'n ymwneud â chofrestru etholiadol heb gais.</p>	<p>Derbyn. Byddwn yn cyflwyno gwelliant i fewnosod gwaharddiad ar gychwyn y darpariaethau ym Mhennod 2 y Bil nes bod Gweinidogion Cymru wedi gwneud rheoliadau i ddileu'r darpariaethau sy'n ymwneud â'r gofrestr agored a nodir ar hyn o bryd mewn rheoliadau. Er mwyn atal Gweinidogion Cymru rhag adfywio'r gofrestr agored wedi hynny, byddwn hefyd yn diwygio adran 53 o Ddeddf Cynrychiolaeth y Bobl 1983.</p>
<p>Argymhelliad 12. Rydym yn argymell bod Llywodraeth Cymru yn ymrwymo i sicrhau bod sefydliadau rhanddeiliaid sy'n cynrychioli grwpiau agored i niwed yn rhan o'r gwaith o gynllunio peilotau'n ymwneud â chofrestru etholiadol heb gais.</p>	<p>Derbyn. Rydym wrthi'n ceisio datganiadau o ddiddordeb gan awdurdodau lleol ynghylch peilotau cofrestru awtomatig. Unwaith y bydd y broses hon wedi'i chwblhau, byddwn yn sefydlu gweithgor i ddatblygu peilotau unigol. Bydd rhan o'r gwaith hwn yn cynnwys gwaith deall ymddygiadau i hwyluso cyfathrebu effeithiol ag etholwyr. Byddwn yn manteisio ar gynrychiolwyr o'n rhwydwaith eang o sefydliadau sy'n gweithio gydag etholwyr, gan ganolbwyntio'n benodol ar y rhai sy'n cynrychioli etholwyr sy'n agored i niwed, er mwyn cyfrannu at gynlluniau cyfathrebu.</p>
<p>Argymhelliad 13. Rydym yn argymell y dylai Llywodraeth Cymru, cyn cynnal peilotau'n</p>	<p>Derbyn. Rydym wrthi'n ceisio datganiadau o ddiddordeb gan awdurdodau lleol ynghylch peilotau cofrestru awtomatig. Unwaith y bydd y</p>

<p>ymwneud â chofrestru etholiadol heb gais, nodi sut y bydd y peilotau'n asesu a yw'r cyfnod o 45 diwrnod sydd gan unigolyn i ymateb i'r hysbysiad yn ddigonol</p>	<p>broses hon wedi'i chwblhau, byddwn yn sefydlu gweithgor i ddatblygu peilotau unigol. Bydd y Comisiwn Etholiadol yn cael gwahoddiad i fod yn rhan o'r gweithgor a bydd ffrwd waith sylweddol yn llunio'r meini prawf penodol ar gyfer gwerthuso'r peilotau. Bydd hyn yn cynnwys a yw'r amserlen 45 o ddiwrnodau ar gyfer ymateb i hysbysiad cofrestru yn ddigonol neu'n effeithiol ai peidio.</p>
<p>Argymhelliad 14. Rydym yn argymell, pe bai Llywodraeth Cymru yn penderfynu gweithredu'r darpariaethau ar gofrestru etholiadol heb gais, y dylid cyflwyno ymgyrch i godi ymwybyddiaeth y cyhoedd o'r newidiadau. Dylai ymgyrch o'r fath gynnwys, ond heb fod yn gyfyngedig i, sicrhau bod gwybodaeth ar gael mewn fformatau hygyrch, ar-lein ac ar ffurf copi caled ac mewn ystod eang o ieithoedd.</p>	<p>Derbyn. Cytunwyd ar hyn â phartneriaid allanol ac mae'r ymgyrch yn cael ei datblygu gan y gweithgor ar beilotau.</p>
<p>Argymhelliad 15. Rydym yn argymell y dylai peilotau'n ymwneud â chofrestru etholiadol heb gais gynnwys gwerthusiad o gadernid y ffynonellau data a ddefnyddir i adnabod pleidleiswyr cymwys. Os bydd y peilotau'n dangos y byddai ffynonellau data eraill yn fwy effeithiol, dylai Llywodraeth Cymru geisio cytundebau rhannu data gyda Llywodraeth y DU, yn ôl yr angen. .</p>	<p>Derbyn yn rhannol. Cytunwyd ar hyn â phartneriaid allanol ac mae'r gwaith yn cael ei ddatblygu gan y gweithgor ar beilotau. Fodd bynnag, mae'r Bil yn ei gwneud yn glir bod yn rhaid i awdurdodau Cymru (rhai lleol neu genedlaethol) gadw unrhyw ddata a ddefnyddir yn rhan o'r broses gofrestru awtomatig ac na all rheoliadau sy'n ymwneud â chofrestru awtomatig ei gwneud yn ofynnol i adrannau Llywodraeth y DU rannu data.</p>
<p>Argymhelliad 16. Rydym yn argymell y dylai peilotau'r dyfodol gael eu cynnal ar draws ystod o wahanol ardaloedd daearyddol ac ar draws ardaloedd trefol a gwledig. Dylai peilotau ystyried hefyd allu gwahanol grwpiau oedran i gymryd rhan.</p>	<p>Derbyn. Bydd hon yn egwyddor sylfaenol o unrhyw raglenni peilotau yn y dyfodol.</p>
<p>Argymhelliad 17. Rydym yn argymell bod Llywodraeth Cymru yn parhau i weithio gyda llywodraeth leol i roi sicrwydd pellach mai dim ond o dan amgylchiadau eithriadol y byddai'r pŵer i orfodi peilotau etholiadol yn cael ei ddefnyddio ac y byddai</p>	<p>Derbyn. Dim ond mewn amgylchiadau eithriadol y bydd y pwerau hyn yn cael eu defnyddio.</p>

<p>ganddynt adnoddau priodol, yn ariannol ac o ran capasiti saff</p>	
<p>Argymhelliad 18. Rydym yn argymhell y dylai'r Bil gael ei wella i gynnwys gofyniad i'r Comisiwn Etholiadol ddarparu canllawiau yn nodi sut y dylai swyddogion canlyniadau ddarparu offer rhesymol at ddibenion galluogi pobl anabl i bleidleisio'n annibynnol neu ei gwneud yn haws iddynt wneud hynny, ac yn unol ag anghenion pleidleiswyr anabl. Dylai'r Bil nodi hefyd y byddai'n ofynnol i swyddogion canlyniadau roi sylw dyladwy i ganllawiau o'r fath</p>	<p>Gwrthod. Gwnaeth darpariaethau tebyg yn Neddf Etholiadau 2022 ddiwygiadau i ddeddfwriaeth sylfaenol sy'n cynnwys y rheolau ar gyfer etholiadau seneddol.</p> <p>Fodd bynnag, mae'r fframwaith rheolau etholiadol sydd ar waith yng Nghymru yn golygu y gellir diwygio'r darpariaethau mewn perthynas â darparu offer mewn gorsafoedd pleidleisio drwy is-ddeddfwriaeth a hynny drwy newid y rheolau etholiadol priodol a nodir yng Ngorchymyn Cynulliad Cenedlaethol Cymru (Cynrychiolaeth y Bobl) 2007 a Rheolau Etholiadau Lleol 2021. Er mwyn sicrhau hygyrchedd y gyfraith, dylai'r gofyniad o ran darparu canllawiau fod yn rhan o'r darpariaethau hyn.</p> <p>Ar gyfer Etholiadau'r Senedd, rydym wedi ymrwymo i gydgrynhoi ac ailddatgan y gyfraith yn rhan o fframwaith hygyrch a dwyieithog. Bydd hyn yn digwydd am y tro cyntaf cyn etholiad 2026. Rydym yn bwriadu ymgynghori ar Orchymyn drafft dwyieithog sydd wedi'i gydgrynhoi felly bydd cyfle i randdeiliaid ystyried newidiadau arfaethedig yn fanwl.</p>
<p>Argymhelliad 19. Rydym yn argymhell y dylai swyddogion canlyniadau a rhanddeiliaid perthnasol fod yn rhan o'r gwaith o baratoi canllawiau yn ymwneud â darparu offer i alluogi pobl anabl i bleidleisio'n annibynnol neu ei gwneud hi'n haws iddynt wneud hynny. Dylai'r canllawiau nodi y dylai swyddogion canlyniadau wneud pob ymdrech i ddeall anghenion pobl anabl ac awgrymiadau ar sut i gyflawni hyn</p>	<p>Nodwyd. Byddai'r argymhelliad hwn yn un i'r Comisiwn Etholiadol ei ystyried ac ymateb iddo.</p>
<p>Argymhelliad 20. Rydym yn argymhell y dylai Llywodraeth Cymru ystyried pwysigrwydd cynnwys y nodweddion gwarchoddedig a nodir yn Neddf Cydraddoldeb 2010 wrth osod ei chwestiynau craidd ar gyfer yr Arolwg Ymgeiswyr Llywodraeth Leol</p>	<p>Derbyn mewn egwyddor. Nid yw cwmpas yr hyn y gellir ei gynnwys yn yr arolwg yn cael ei newid drwy'r Bil. Mae newidiadau i'r arolwg yn canolbwyntio ar weithdrefn ar gyfer cytuno ar y cwestiynau a hwyluso dull dwy ran, sy'n arwain at gyfres o gwestiynau craidd sy'n berthnasol i bob cyngor a chwestiynau sydd wedi'u targedu'n fwy y gellir eu pennu'n lleol, yn dibynnu ar fentrau neu waith sy'n cael ei gynnal yn lleol.</p>
<p>Argymhelliad 21. Rydym yn argymhell y dylai'r Arolwg Ymgeiswyr Llywodraeth Leol</p>	<p>Derbyn. Byddwn yn ystyried sut y gallai'r arolwg ymgeiswyr gynnwys cwestiynau sy'n ymwneud â chyfrifoldebau gofalu ymgeiswyr.</p>

<p>gynnwys cwestiwn yn ymwneud â chyfrifoldebau gofalu ymgeiswyr yn y cwestiynau craidd</p>	
<p>Argymhelliad 22. Rydym yn argymhell y dylai'r Arolwg Ymgeiswyr Llywodraeth Leol gynnwys cwestiynau craidd mewn perthynas â phrofiad ymgeiswyr o gamdriniaeth ac aflonyddu</p>	<p>Derbyn. Byddwn yn ystyried sut y gallai'r arolwg ymgeiswyr gynnwys cwestiynau sy'n ymwneud â phrofiad ymgeiswyr o fwlio ac aflonyddu a sut y gallai dadansoddi data a gesglir lywio dulliau gweithredu yn y dyfodol er mwyn mynd i'r afael â'r ymddygiad annerbyniol hwn.</p>
<p>Argymhelliad 23. Rydym yn argymhell y dylai Llywodraeth Cymru ymrwmo i sicrhau bod dull cydweithredol yn cael ei ddefnyddio i ddylunio'r platfform gwybodaeth i bleidleiswyr. Dylai hyn gynnwys cyfraniad rhanddeiliaid perthnasol i sicrhau bod yr wybodaeth ar gael yn ddwyieithog yn y Gymraeg a'r Saesneg ac mewn fformatau hygyrch</p>	<p>Derbyn. Byddwn yn ymwneud â rhanddeiliaid ac yn cydweithio â nhw drwy gydol y broses ddatblygu er mwyn ystyried gofynion hygyrchedd a sicrhau bod gwybodaeth ar gael i bawb sydd angen cael gafael arni. Byddwn yn nodi'r gofynion o ran hygyrchedd ac iaith yn ogystal ag egwyddorion o ran cynnwys a fydd wedi'u datblygu ar y cyd â rhanddeiliaid yn y rheoliadau a'r llythyr cylch gwaith.</p>
<p>Argymhelliad 24. Rydym yn argymhell y dylai Llywodraeth Cymru fynd ati ar unwaith i gyflawni gwaith pellach i ystyried atebolrwydd cyfreithiol y ddau ymgeisydd a gwsteiwr y platfform mewn perthynas â datganiadau a gyhoeddir ar y platfform gwybodaeth i bleidleiswyr. Rhaid egluro hyn cyn lansiad y platfform</p>	<p>Derbyn mewn egwyddor. Bydd canllawiau a/neu reoliadau yn nodi'n glir pa wybodaeth y gellir ei chynnwys a pha wybodaeth na ellir ei chynnwys mewn datganiadau fel bod ymgeiswyr, a'r rhai sy'n gwirio'r datganiadau, yn ymwybodol o'r fath reolau cyn eu llwytho. Byddant hefyd yn nodi pwy sy'n gyfrifol am y fath wybodaeth a'r canlyniadau tebygol os caiff y fath reolau a chyfreithiau eu torri.</p>
<p>Argymhelliad 25. Rydym yn argymhell y dylid cynnwys hyfforddiant penodol i gynorthwyo grwpiau heb gynrychiolaeth ddigonol i ddelio â chamdriniaeth ac aflonyddu yn y gwasanaethau a restrir yn adran 28(5).</p>	<p>Gwrthod. Mae hyfforddiant eisoes wedi'i gynnwys yn adran 28(5) ac nid oes angen diwygio'r Bil i bennu math penodol o hyfforddiant. Byddem yn fodlon cyfeirio at hyfforddiant ar gamdriniaeth ac aflonyddu fel enghraifft yn y deunydd sy'n cyd-fynd â'r Bil.</p>
<p>Argymhelliad 26. Dylai Llywodraeth Cymru fwrw ymlaen â gweithredu'r argymhellion yn ein hadroddiad ar Amrywiaeth ym maes llywodraeth leol mewn perthynas â chodi ymwybyddiaeth o gynllun cymorth ariannol i ymgeiswyr anabl a sicrhau bod y cynllun yn dechrau mewn digon o</p>	<p>Derbyn. Byddwn yn parhau i weithio gyda rhanddeiliaid i ddatblygu'r cynllun presennol mewn da bryd er mwyn cynorthwyo ymgeiswyr cyn etholiadau yn y dyfodol.</p>

amser cyn etholiad nesaf y Senedd	
Argymhelliad 27. Dylai Llywodraeth Cymru ymrwymo i ddatblygu a pheilota cronfa cymorth ariannol i gefnogi gofalwyr di-dâl i sefyll mewn etholiad. Rydym yn cydnabod y byddai angen i hyn ystyried sut mae diffinio gofalwyr di-dâl a sut y gallai cynllun dargedu'r rhai sydd angen cymorth ariannol fwyaf.	Derbyn mewn egwyddor. Mae'r Bil yn caniatáu i'r fath ddulliau gael eu rhoi ar waith, ond bydd angen i unrhyw gynlluniau fod yn seiliedig ar dystiolaeth a chael eu targedu'n briodol. Mae angen dull hyblyg i sicrhau bod y rhesymeg dros unrhyw gynllun yn gadarn a bod y mesurau a roddir ar waith yn mynd i'r afael â'r rhwystrau mewn modd nad yw'n creu mantais i unrhyw grŵp penodol o unigolion dros eraill.